

Ilaria Zaffaroni

Proposta d'estudi per avaluar una guia per incentivar les interaccions de les famílies amb un nadó de 0 a 3 mesos

TREBALL FINAL DE GRAU

Universitat de Barcelona

Facultat d'Educació

Grau Mestre d'Educació Infantil

Tutora: Ann Wilson Daily

Curs 2023-2024

Barcelona, 6 de juny, 2024

Modalitat B

Àmbit Temàtic: *Societat, família i escola*

Resum

Cada nadó des del naixement necessita una estimulació constant, que pugui permetre-li un desenvolupament integral òptim. La responsabilitat d'aquesta estimulació primerenca, duta a terme a través de diversos tipus d'interaccions, és de la família, l'entorn més proper del nadó que és un ésser totalment dependent d'ells. Per això, en aquest TFG es proposa la guia digital "Junts: els primers 3 mesos", dissenyada sobre la base d'estudis empírics, per mesurar si el seu ús augmenta tant el vincle com la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos. Aquesta avaluació es fa a través de l'estudi d'un grup control i dos grups experimentals, compostos per un total de 60 famílies primerenques escollides en barris específics de la ciutat de Barcelona. El grup control no rep la guia, mentre que els grups experimentals 1 i 2 en tenen accés, amb la diferència que el segon grup experimental també participa en un curs sobre interaccions. L'avaluació és pre i post implementació i es du a terme a través de l'ús d'un qüestionari, per avaluar el vincle progenitor-infant, i d'observacions, per a l'avaluació de la interacció entre el progenitor i l'infant. S'espera que l'accés i l'ús de la guia "Junts: els primers tres mesos" augmenti tant el vincle com la interacció entre els progenitors i el nadó.

Paraules claus: interacció, vincle, famílies, nadó, tres mesos.

Abstract

Every baby, from birth, needs constant stimulation to enable optimal integral development. The responsibility for this early stimulation, carried out through various types of interactions, lies within the family, the closest environment to the baby who is entirely dependent on them. Therefore, this Bachelor's Thesis proposes the digital guide "Together: the first 3 months", which was designed based on empirical studies, in order to measure if its use increases both the bond and the interaction between the parents and baby at the age of 3 months. This evaluation is conducted through the study of a control group and two experimental groups, consisting of a total of 60 first-time families selected from specific neighbourhoods in the city of Barcelona. The control group does not receive the guide, while experimental groups 1 and 2 have access to it, with the difference that the second experimental group also participates in a course on interactions. The evaluation is pre- and post-implementation and is carried out by using a questionnaire to assess the parent-child bond and observations to evaluate the interaction between the parents and their child. It is expected that the access to and use of the guide "Together: the first 3 months" will increase both the bond and the interaction between the parents and their baby.

Key words. Interaction, bond, family, baby, 3 months.

Riassunto

Ogni neonato, sin dalla nascita, ha bisogno di stimolazione costante per uno sviluppo integrale ottimale. L'ambiente più vicino e da cui dipende totalmente il neonato è la famiglia che è responsabile della stimolazione precoce data da varie modalità d'interazione. A tale scopo, in questa Tesi di Laurea si propone una guida digitale "Insieme: i primi 3 mesi", progettata sulla base di studi empirici, per valutare un possibile aumento del legame e dell'interazione tra il genitore e il neonato di 3 mesi. La ricerca coinvolge un gruppo di controllo e due gruppi sperimentali, composti da un totale di 60 famiglie alla prima esperienza, appartenenti a quartieri specifici della città di Barcellona (devi mettere i quartieri?). Il gruppo di controllo non riceve la guida, mentre i gruppi sperimentali 1 e 2 vi hanno accesso, con la partecipazione del secondo gruppo a un corso sulle interazioni. Si raccolgono dati pre e post implementazione, mediante l'utilizzo di un questionario, per valutare il legame genitore-bambino, e di osservazioni, per valutare l'interazione tra il genitore e il bambino. L'ipotesi di ricerca prevede che l'accesso e l'uso della guida "Insieme: i primi tre mesi" aumenti sia il legame che l'interazione tra i genitori e il neonato.

Parole chiave: interazione, legame, famiglie, neonato, tre mesi.

Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS)

Com es mostra en els estudis citats en aquest treball, en els primers mesos de vida d'un nadó cada interacció és important i fonamental per afavorir un desenvolupament saludable, tant físic com emocional. A partir d'això, es crea una guia digital per les famílies sobre com a interactuar amb un nadó de 0 a 3 mesos, dissenyada per fomentar i ajudar les famílies a aprofitar al màxim aquestes interaccions. A banda d'això, aquesta guia vol abordar importants objectius sostenibles que s'han aprovat per part de l'ONU en l'Agenda 2030 sobre el Desenvolupament Sostenible.

En primer lloc, la guia impulsa l'objectiu 3 "Salut i Benestar", ja que la interacció entre mare i pare i nadó fomenta el seu desenvolupament emocional i cognitiu. El benestar i la salut d'una persona es promouen proporcionant un entorn en el qual tingui la possibilitat de seguir correctament les pautes evolutives del seu desenvolupament, sobretot durant l'etapa primerenca dels 0 a 3 mesos. A banda d'això, la guia pot oferir oportunitats equitatives a les famílies, com es destaca en l'objectiu 10 "Reducció de les desigualtats". Per una banda, l'accés a la guia és gratuït i, per l'altra, els consells pràctics que es proporcionen no contempnen l'ús d'elements externs a la mateixa persona, o sigui que es poden implementar en qualsevol lloc i situació i no depenen d'una situació socioeconòmica determinada. Finalment, el format digital de la guia s'alinea a l'objectiu 12 "Producció i consum responsables". També, el fet de proporcionar interaccions sense objectes descoratja al consum o la producció de material.

Índex

---

1. INTRODUCCIÓ I DISSENY DE LA GUIA.....	3
1.1. Objectius de creació de material	12
2. METODOLOGIA.....	13
2.1. Mostra proposada	13
2.2. Variables operacionals.....	15
2.3. Objectius de l'estudi	16
2.4. Proposta de recollida de dades	17
2.5. Proposta d'anàlisi de dades	17
2.6. Hipòtesis	18
2.7. Limitacions previstes i viabilitat de l'estudi	18
2.8. Consideracions ètiques.....	19
3. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	21
4. ANNEXOS.....	24
4.1. Annex A.....	24
4.2. Annex B.....	24
4.3. Annex C.....	24
4.4. Annex D.....	25
4.5. Annex E	25
4.6. Annex F	26
4.7. Annex G.....	27

1. Introducció i disseny de la guia

Fa algunes dècades es considerava que només els nadons que naixien amb alguna discapacitat o malaltia requerien una atenció primerenca, mentre que un infant en condicions normals només necessitava dormir (Esteves Fajardo et al., 2018). Malgrat això, actualment, sabem que tots els nadons es desenvolupen amb l'ajuda del seu entorn social i ambiental (Esteves Fajardo et al., 2018). Per això, la interacció cuidador-fill, en els primers mesos de vida, és un element d'estudi crucial en l'enfocament del desenvolupament infantil (Correa Ramírez et al., 2022).

Al naixement els infants posseeixen una exigència biològica i un enorme potencial per aprendre i, per permetre que el seu cervell comenci a madurar i pugui aconseguir un desenvolupament òptim, requereixen una estimulació constant des dels primers dies de vida (Larco Pullas i Pisuña Lluglluna, 2023). Aquesta estimulació primerenca és responsabilitat de les famílies, ja que pares, mares i tutors són els agents de contacte més freqüents en l'entorn del nadó. Així que els diversos tipus d'interaccions entre els membres de les famílies i el nadó són una estimulació primerenca que és necessària i important per a l'infant, ja que marca el seu desenvolupament integral, donada pel fet que és totalment dependent del seu entorn social (Larco Pullas i Pisuña Lluglluna, 2023).

El desenvolupament integral de l'infant inclou el desenvolupament social, emocional, corporal i cognitiu (Esteves Fajardo et al., 2018; Alvarenga et al., 2021). Aquest últim està relacionat amb l'evolució del cervell que, en aquesta etapa, té una major plasticitat que facilita unes connexions més eficaces i ràpides entre les neurones (Esteves Fajardo et al., 2018) que permeten la creació dels aprenentatges. Això remarca la importància dels estímuls en aquesta etapa que han de ser constants i de bona qualitat i que es generen des d'interaccions de comprensió, sensibilitat i atenció (Alvarenga et al., 2021).

D'altra banda, el desenvolupament corporal i motor està relacionat a l'exploració de l'entorn que és la principal font de coneixements per l'infant (Sánchez, 2006). Encara que es tendeix a considerar la importància del desenvolupament motor a partir del moment en què l'infant camina, és a partir del naixement, i encara abans des del ventre matern, que comença aquesta descoberta de l'entorn a través de cada moviment (Sánchez, 2006). Així que els progenitors han de proporcionar un ambient físic on les interaccions puguin proporcionar al nadó espai per moure's, desenvolupar el seu aparat motor i, en conseqüència, conèixer i aprendre (Sánchez, 2006).

Al mateix temps, amb referència al desenvolupament emocional, les interaccions durant els primers mesos de vida del nadó estimulen la independència i l'autonomia del nadó, ja que es consciència sobre les capacitats que té i que li permet dur a terme accions per si sol (Esteves Fajardo et al., 2018). Això implica també que l'infant se senti més segur i pugui gaudir del seu procés d'aprenentatge i de desenvolupament (Calle Poveda, 2019). A banda d'això, una estimulació primerenca permet la creació de vincles segurs entre el nadó i els membres de la família amb qui comparteix les interaccions (Larco Pullas i Pisuña Lluglluna, 2023).

Pel que fa al desenvolupament social, durant les interaccions entre nadons i progenitors, el nadó comença a desenvolupar un coneixement sobre ell mateix i sobre els altres (Bigelow i Power, 2012). Aquest coneixement primerenc, que es basa en la percepció, neix quan l'infant comença a detectar que el seu comportament produeix canvis externs, percebuts en les respostes del seu intermediari (Bigelow i Power, 2012). La detecció de la relació entre les accions de l'infant i el seu intermediari pot ser feta del nadó a partir del naixement (Bigelow i Power, 2012). Per això, les interaccions primerenques tenen un paper clau en el desenvolupament d'aquest coneixement social (Bigelow i Power, 2012). D'altra banda, una estimulació primerenca potencia la maduració del llenguatge com a habilitat social (Larco Pullas i Pisuña Lluglluna, 2023).

Els estudis actuals demostren, per una banda, que les interaccions que tenen lloc durant els primers mesos de vida tenen efectes tant a curt com a llarg termini en l'aprenentatge, en els comportaments i en la salut física i mental i, per l'altra, que la dependència mútua d'aquests àmbits està estretament lligada a la qualitat de la salut física i mental de l'individu (Nacimiento et al., 2023). És per això que, per prevenir conseqüències negatives en les àrees esmentades, s'han de crear entorns estables i sensibles pels infants, proporcionant tot el necessari per al benestar del nadó (Nacimiento et al., 2023).

Convé fer ressaltar que hi ha diversos estudis científics que analitzen els diversos tipus d'interacció entre mare-nadó i els seus beneficis abans esmentats: la sensibilitat materna (Alvarenga et al., 2021) i el reflex afectiu matern (Legerstee i Varghese, 2001) i, més específicament, interaccions com cantar, parlar, tenir al nadó a contacte amb la pell o posicionar-lo en posició prona (Bigelow i Power, 2012; Henning et al. 2005; Kuo et al., 2008; Persico et al., 2017). De forma paral·lela, s'ha de remarcar la presència d'un estudi que evidencia la importància de la participació del pare en les interaccions amb el nadó, ja que en les últimes dècades està canviant la visió del seu rol en la criança (Sethna et al., 2017). La revisió dels estudis ara esmentats, i que es reporta amb més detalls en els paràgrafs següents,

ha permès la creació del material d'aquest estudi: la guia digital "Junts: els primers 3 mesos", sobre les interaccions entre les famílies i el seu nadó entre 0 i 3 mesos (vegeu [annex A](#)).

A partir dels 2 mesos d'edat del nadó, s'evidencia un augment d'oportunitats d'interaccions amb l'adult, ja que és l'etapa en què inicien canvis en el desenvolupament social del nounat, que li permeten participar més activament en els intercanvis (Henning et al., 2005). Aquests canvis, el somriure social i l'aparició dels primers sons de plaer vocalitzats (gorjeig), i el fet que els nadons passen més temps desperts, són fonamentals per una implicació més activa del cuidador en aquesta interacció, ja que considera al nadó com a un comunicador més expert (Henning et al., 2005). Encara que el nadó és incapaç de parlar, els adults es relacionen en interaccions verbals allargades amb ell, responent també als seus sons no verbals, això és degut al desig de sentir-se en comunicació amb el nounat (Henning et al., 2005).

Aquestes interaccions verbals entre adult i nadó són essencials i fonamentals en el desenvolupament del nounat, ja que tenen diversos beneficis (Larco Pullas i Pisuña Lluglluna, 2023). Henning et al. (2005) evidencia que un augment del discurs matern, durant els primers tres mesos de vida, porta a un creixement de la quantitat i de la duració de la mirada dels nadons cap a les mares, o sigui una millora en l'atenció visual del bebè. De forma paral·lela, gràcies a les interaccions verbals de la mare, els nadons augmenten els somriures i les vocalitzacions positives, indicador d'un increment en la capacitat de resposta social del nadó (Henning et al., 2005). En últim lloc, aquestes interaccions van avançar la comparsa del somriure social als 1,5 mesos d'edat i van portar a una disminució en la vocalització negativa i en la irritabilitat del nadó. Tots aquests beneficis s'han reportat en la guia "Junts: els primers 3 mesos" (figura 1).

La veu materna és un canal especial de comunicació amb el nadó, ja que el nounat és capaç de reconèixer-la, i la prefereix, entre diverses veus femenines (Persico et al., 2017). La veu a través del cant és beneficiosa tant per a la mare com per al nounat: cantar al propi infant enriqueix la relació i enforteix el vincle entre ells (Persico et al., 2017). Persico et al. (2017) també evidencia que cantar ajuda a disminuir l'estrès de la mare, fet que té una repercussió positiva en el benestar del nounat: atenua els plors dels infants, facilita a calmar-los, i tendeixen a dormir més tranquil·lament (Persico et al., 2017). Com que l'estrès maternal va directament relacionat amb part dels còlics del nounat, Persico et al. (2017) demostra que el cant disminueix els còlics. De manera paral·lela, López Casanova i Nadal García (2018) evidencien que el cant estimula el desenvolupament del llenguatge, beneficiant les habilitats

lingüístiques, a partir d'edats primerenques. En la figura 2 es poden veure recollits, en la pàgina de la guia digital creada, els beneficis ara esmentats.

BENEFICIS NADÓ

Millora l'estat emocional

Escoltar la veu de la mare i del pare tranquil·litza al nadó i el fa sentir segur, disminuint les vocalitzacions negatives, com queixes o plors.

Facilita l'aparició del somriure social

Estudis han demostrat que parlar amb el nadó comporta que l'infant comenci a somriure avanç dels 2 mesos.

Augmenta la resposta social

Aquest tipus d'interacció dona la possibilitat a l'infant de desenvolupar el seu contacte social: vocalitzant, somrient i responen als senyals dels adults.

Estimula el desenvolupament del llenguatge

Sentir el so del llenguatge els ajuda a familiaritzar-se amb els patrons de la parla i a desenvolupar habilitats lingüístiques des d'una edat primerenca. A més, s'ha demostrat un augment de les vocalitzacions.

Millora l'atenció visual

Estudis remarquen que parlar amb el nadó augmenta la quantitat i la duració de la seva ullada cap als progenitors.

BENEFICIS MARE I PARE

Augmenta la sensibilitat

La sensibilitat és l'habilitat per a prendre consciència, interpretar adequadament i respondre de manera apropiada i contingent als senyals de l'infant.

Figura 1. Beneficis de parlar a un nadó (extret de la guia “Junts: els primers 3 mesos”).

BENEFICIS NADÓ

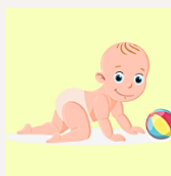
Redueix el plor i l'estrès

El cant té un efecte calmant. La veu mellosa d'un progenitor pot reduir el plor i l'estrès en els bebès, promovent un ambient tranquil i relaxant, ideal per al benestar general del bebè.

Millora la son

L'efecte calmant té una conseqüència també en la son del bebè, que és més tranquil·la i més llarga.

Augmenta la velocitat de creixement

La millora de la son té un efecte en el creixement del bebè, ja que és quan el nadó dorm que es segrega l'hormona del creixement.

Facilita el desenvolupament del llenguatge

Les cançons exposen als bebès als sons del llenguatge, facilitant l'adquisició d'habilitats lingüístiques. La repetició de paraules i frases en les cançons ajuda els bebès a aprendre i reconèixer vocabulari i estructures gramaticals.

Redueix els còlics

Estudis han demostrat que cantar al nadó redueix els còlics.

BENEFICIS MARE I PARE

Augmenta el vincle emocional

La veu del progenitor en cantar al seu nadó crea un fort llaç emocional, proporcionant consol i seguretat.

Disminueix la depressió post part

Redueix el risc de depressió postpart i alleugereix l'estrès i l'ansietat, gràcies a la producció d'oxitocina.

Figura 2. Beneficis de cantar a un nadó (extret de la guia "Junts: els primers 3 mesos").

Les interaccions entre nadó i adult a més de ser verbals, poden ser físiques. El contacte pell amb pell, amb el nadó quasi despullat col·locat sobre el pit de la mare o del pare, proporciona escalfor i estimula l'entorn postnatal (Bigelow i Power, 2012). Els nounats que gaudeixen del contacte pell amb pell just després de néixer, tenen temperatures, ritmes cardíacs, ritmes respiratoris i adaptació gastrointestinal més estables; la son és més reparadora; creixen més ràpidament; i alleten millor i per més temps (Bigelow i Power, 2012). S'evidencia també que aquests efectes positius del contacte pell amb pell persisteixen quan el contacte s'hagi finalitzat i influencien el desenvolupament social i cognitiu del nadó (Bigelow i Power, 2012). Evidències d'això són una excitació més eficient en resposta a estímuls nous, un avançament en l'exploració de joguines i una millora de l'atenció compartida (Bigelow i Power, 2012).

A més, el contacte pell amb pell millora els cicles de son/vigília del nounat, la maduració física i la reactivitat a l'estrès, que són índex d'una regulació fisiològica i conductual òptima que fan de base al desenvolupament cognitiu posterior (Bigelow i Power, 2012). En últim lloc, pel que fa al desenvolupament social, per una banda, els infants comprenen d'una manera més evolucionada la relació entre les seves pròpies accions i la resposta social dels cuidadors cap a ells (Bigelow i Power, 2012). D'altra banda, el contacte pell amb pell augmenta la sensibilitat de l'adult cap al seu nadó, ja que experimenta sentiments més positius cap a si mateix i cap al nounat, menys depressió i més apoderament en el seu rol (Bigelow i Power, 2012). Els beneficis més rellevants es veuen reflectits en la guia proposada "Junts: els primers 3 mesos" (figura 3).

Kuo et al. (2008) subratlla la importància de les influències de l'entorn i de la tasca en els resultats motors dels infants: els cuidadors haurien de proporcionar un entorn segur i interactiu per col·locar els seus nadons en posició prona durant una certa quantitat de temps al dia. A partir de l'any 1992, quan es va començar a recomanar de fer dormir els nadons en posició supina per prevenir la Síndrome de la Mort Sobtada del Lactant, es va notar un retard en el desenvolupament motor gruixut dels infants (Kuo et al., 2008). Per això, es va començar a estudiar els efectes de la posició prona durant la vigília, arribant a una conclusió general que la durada i la preferència per la posició prona durant la vigília tenen un impacte significatiu en l'assoliment de fites motores específiques (Kuo et al., 2008). En específic, la pràctica de la posició prona pot accelerar l'adquisició de moviments com el gateig amb l'abdomen a terra i el gateig a quatre potes (Kuo et al., 2008). A més, l'exposició a la posició prona pot millorar la seguretat i els símptomes en nadons amb problemes de regurgitació, i disminuir la incidència de la plagiocefàlia (Kuo et al., 2008). Aquesta pràctica no només contraresta els efectes

adversos de dormir en posició supina, sinó que també promou l'exploració activa de l'entorn, afavorint el desenvolupament cognitiu i la motricitat fina (Kuo et al., 2008). Els beneficis d'aquest tipus d'interacció amb el nadó estan recollits en la guia (figura 4).

BENEFICIS NADÓ

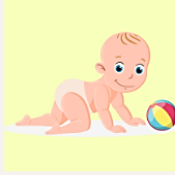
Redueix el plor

S'ha demostrat que el contacte pell amb pell redueix el plor en els infants.

Millora la son

La son del nadó és més tranquil·la i dorm durant més temps.

Augmenta la velocitat de creixement

La millora de la son té un efecte en el creixement del bebè, ja que és quan el nadó dorm que es segrega l'hormona del creixement.

Millora la lactància materna

Durant el contacte pell amb pell en el cos del nadó s'allibera una hormona calmant que els permet mamar més i en el cos de la mare es produeix més prolactina, que estimula la producció de la llet.

Facilita el desenvolupament social

Estudis demostren que els nadons que han estat en contacte pell amb pell poden aprendre millor com els seus moviments afecten en la manera en què els seus progenitors responen a ells. Aquesta regulació del comportament és bàsica en la creació de relacions socials.

BENEFICIS MARE I PARE

Millora l'empoderament i l'autoestima

Durant el contacte pell amb pell, el pare i la mare alliberen endorfina, "l'hormona de la felicitat", que augmenta les sensacions i emocions positives.

Augmenta la sensibilitat

La sensibilitat és l'habilitat per a prendre consciència, interpretar adequadament i respondre de manera apropiada i contingent als senyals de l'infant.

Disminueix la depressió postpart

Redueix el risc de depressió postpart i alleugereix l'estrès i l'ansietat, gràcies a la producció d'oxitocina.

Figura 3. Beneficis del contacte pell amb pell (extret de la guia "Junts: els primers 3 mesos").

BENEFICIS NADÓ

Millora la força

Quan el bebè es troba boca avall, es veu obligat a aixecar el cap i a usar els seus músculs del coll, espatlles i esquena per a mantenir-se alçat.

Estimula el desenvolupament motor gruixut

El temps boca avall també fomenta el desenvolupament d'habilitats motores gruixudes: com rodar, arrossegar-se sobre l'abdomen i arrossegar-se de quatre grapes.

Prevé la plagiocefàlia posicional (cap pla)

Passar molt de temps en una sola posició, com estar sempre boca amunt, pot causar una deformitat al cap del bebè anomenada plagiocefàlia posicional. El temps boca avall ajuda a prevenir aquesta afecció, ja que distribueix la pressió de manera uniforme al cap del bebè.

Figura 4. Beneficis de posar el nadó a jugar boca avall (extret de la guia “Junts: els primers 3 mesos”).

En les darreres dècades, les expectatives sobre els rols de gènere i la paternitat han transformat els patrons normatius de la cura primerenca dels infants, implicant la participació d'ambdós progenitors en diversos graus (Dagan i Sagi Schwartz, 2018). La participació del pare en la cura dels fills/filles ha augmentat, especialment en famílies de classe mitjana, a pesar que les mares continuen dedicant la major part del seu temps als infants (Sethna et al., 2017). Per això, s'ha de remarcar que darrerament la investigació s'està centrant en els patrons d'ambdós progenitors (Dagan i Sagi Schwartz, 2018).

En específic, Sethna et al. (2017) exposa els beneficis de la relació entre pare i fill/filla durant els primers tres mesos de vida, remarcant que, encara que siguin rellevants, es coneix menys sobre aquest tipus d'interacció primerenca. A més, les primeres experiències de contacte social amb els pares i les mares poden tenir un efecte diferent en el desenvolupament infantil, un altre motiu pel qual s'ha de tenir en compte també la influència dels pares (Sethna et al., 2017; Dagan i Sagi Schwartz, 2018). Tenint com a base aquests estudis, en la guia “Junts: els primers tres mesos” les interaccions estan proposades tant per a les mares com per als pares, com es pot veure reflectit en la figura 5.

Junts, pell amb pell

ELS PRIMERS 3 MESOS

COM?

El contacte pell amb pell consisteix a posicionar al nadó quasi despollat (per exemple amb el bolquer i un capçó) directament a sobre la pell del teu pit. D'aquesta manera la pell del dos poden estar en contacte i el nadó pot escoltar el batec del cor. A més, se li proporciona calor a l'infant que li recorda a l'entorn prenatal.

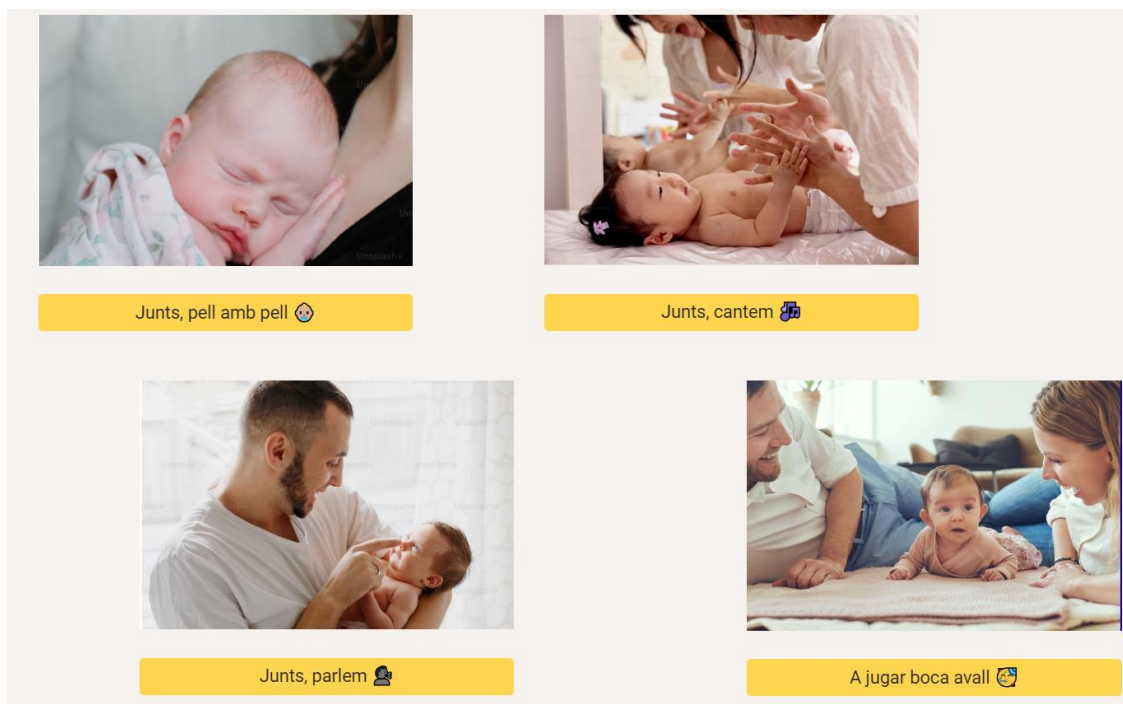
QUAN?

Aquest mètode pot començar-se directament després del naixement i continuar durant la infància i **el pot aplicar tant la mare com el pare.**

Figura 5. Exemple de consell d'aplicació per part dels dos progenitors (extret de la guia "Junts: els primers 3 mesos").

La guia ha sigut creada en format digital, a la qual es pot accedir a través de l'escaneig d'un codi QR, ja que en els últims anys els mòbils s'han convertit en una font d'aprenentatge eficaç, gràcies al seu ús flexible i adaptable a les diverses necessitats (Alkhalifah et al., 2017). A més, darrerament, s'ha incrementat l'ús d'aplicacions mòbils per informar i promoure la lactància materna a les mares i al seu entorn, ja que aquest format ha tingut una gran efectivitat en la promoció d'aquestes informacions (Diniz et al., 2019).

D'altra banda, el contingut de la guia està redactat amb el suport de fotos i imatges, per facilitar-ne la lectura i la comprensió, ja que Whitehouse et al. (2006) remarca que les imatges afavoreixen la retenció de la informació escrita. Aquesta tipologia de format es pot veure reflectit en les figures 1,2,3 i 4 on s'utilitzen imatges simples per representar i resumir el tema explicat; i en la figura 6 on fotos reals acompanyen el títol de cada pàgina.

Figura 6. Índex d'introducció de la guia (extret de la guia "Junts: els primers 3 mesos").

1.1. Objectius de creació de material

1. Proporcionar a les famílies diversos tipus d'interaccions per dur a terme amb el nadó de 0 a 3 mesos.
2. Crear una guia digital sobre les interaccions que augmenta el vincle entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.
3. Crear una guia digital que augmentar la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

2. Metodologia

El present estudi per avaluar si la guia digital proposada per a les famílies augmenta la interacció i el vincle dels progenitors amb el seu nadó de 0 a 3 mesos, es du a terme emprant una investigació quantitativa, a través de dues escales específiques que s'expliquen en els apartats següents.

2.1. Mostra proposada

En l'estudi, la selecció de la mostra ha estat per criteri (Sanz, 2011), per això les famílies que participen en l'estudi tenen unes característiques específiques pel que fa al nombre de fills, les condicions de salut del nadó i la situació socioeconòmica. En específic, les famílies participants són famílies primerenques, o sigui que l'infant amb qui es relacionen és el primer fill o filla. A més, aquest nadó ha de tenir una condició de salut òptima, sense cap complicació o situació que pugui necessitar una atenció addicional que interfereix amb el temps i la qualitat de les interaccions estudiades. Pel que fa la situació socioeconòmica, s'ha fet una selecció segons l'àmbit territorial: la ciutat de Barcelona, en específic els barris de El Baix Guinardó, Sants, El Parc i la Llacuna del Poblenou, El Poblenou, Sant Antoni i la Sagrada Família, escollits perquè tenen un índex socioeconòmic territorial amb un valor variable màxim de 316 respecte a l'índex mitjà de Barcelona de 16.750 (IDESCAT, 2020).

Es compta amb la participació de 60 famílies dividides en tres grups: un grup de control i dos grups experimentals. Per una banda, el grup de control està compost per 20 famílies que no tenen accés a la guia. Per l'altra banda, a les 20 famílies del grup experimental 1 se li dona accés a la guia i les 20 famílies del grup experimental 2, a més de tenir la guia, participen en un curs bisetmanal sobre les interaccions entre els membres de la família i el nadó de 0 a 3 mesos a partir de la guia digital proposada.

Cal destacar també que el mostreig presentat és de màxima variació (Sanz, 2011) pel que fa a l'edat, compresa entre 25 i 45 anys, i al nivell d'estudi dels pares (secundària, universitat, postgrau), per donar heterogeneïtat al fenomen estudiat. En la següent taula es presenta el nombre de les famílies segons aquestes característiques:

Taula 1. Nombre de les famílies segons l'edat dels progenitors i el seu nivell d'estudi.

Edat dels progenitors	Nivell d'estudi dels progenitors	Nombre famílies
Entre 25 i 35 anys	Ambdós "secundària"	4
	Ambdós "universitat"	5
	Ambdós "postgrau"	0
	Un "secundària" i un "universitat"	3
	Un "secundària" i un "postgrau"	0
	Un "universitat" i un "postgrau"	3
Subtotal		15
Entre 30 i 40 anys	Ambdós "secundària"	5
	Ambdós "universitat"	3
	Ambdós "postgrau"	0
	Un "secundària" i un "universitat"	4
	Un "secundària" i un "postgrau"	1
	Un "universitat" i un "postgrau"	4
Subtotal		17
Entre 35 i 45 anys	Ambdós "secundària"	2
	Ambdós "universitat"	6
	Ambdós "postgrau"	1
	Un "secundària" i un "universitat"	4
	Un "secundària" i un "postgrau"	2
	Un "universitat" i un "postgrau"	1
Subtotal		16
Entre 40 i 50 anys	Ambdós "secundària"	5
	Ambdós "universitat"	3
	Ambdós "postgrau"	0
	Un "secundària" i un "universitat"	2
	Un "secundària" i un "postgrau"	0
	Un "universitat" i un "postgrau"	2
Subtotal		12
Total		60

2.2. Variables operacionals

Variable independent

La variable independent de l'estudi proposat és la guia "Junts" que s'utilitza com a instrument per mesurar l'augment de la interacció i del vincle entre el progenitor i el nadó als tres mesos de vida. Per dur a terme aquesta avaluació es compta amb tres grups: un grup control que no té accés a la guia i dos grups experimentals que tenen accés a la guia, a més el segon participa en un curs de formació complementària.

Variables dependents

- **Vincle progenitor-infant:** Tal com s'ha fet a l'estudi Persico et al. (2017), per mesurar el vincle entre el progenitor i l'infant s'utilitza el qüestionari basat en l'escala *Mother-To-Infant Bonding Scale* (MIBS) (vegeu [annex B](#)), que en aquest estudi s'aplica tant a la mare com al pare. El qüestionari es basa en 8 ítems ("amorós/a", "ressentit/a", "neutre/a o sense sentir res", "feliç", "antipàtic/a", "protector/a", "desil·lusionat/a", "agressiu/iva") que corresponen a les emocions que el progenitor podria sentir cap al seu nadó durant les primeres setmanes després del part. Aquest qüestionari és una autoobservació que realitza el subjecte de la seva pròpia conducta i que fa ús d'una escala estructurada, multidimensional i validada. L'escala està estructurada amb 4 nivells d'intensitat (*moltíssim, molt, un poc, no en absolut*) que tenen una puntuació de 0 a 3, que el progenitor ha d'escollir per cada emoció proposada (vegeu [annex C](#)). Finalment, se sumen les 8 puntuacions de cada ítem per obtenir així una puntuació total que varia entre un mínim de 0 (indicant un vincle molt fort) i un màxim de 24 (indicant un vincle molt feble).
- **Interacció progenitor-infant:** A partir de l'escala NFACS (*Nursing Child Assessment Feeding Scale*), utilitzada a l'estudi Correa-Ramírez et al. (2022), es mesura la interacció entre el progenitor i l'infant. L'escala està composta per 76 indicadors dividits en diverses subescales que cobreixen tant el comportament del cuidador com el de l'infant. Pel present estudi, s'utilitza la subescala "Sensibilitat del cuidador" adaptada a la interacció progenitor-infant amb 8 dels 10 indicadors proposats (*resposta als senyals de l'infant, reconeixement dels senyals de l'infant, adaptació a les necessitats de l'infant, estímul de resposta positiva de l'infant, interpretació dels senyals de l'infant, provisió de suport emocional, comunicació amb l'infant, ús d'estratègies adequades i maneig de situacions difícils*) (vegeu [annex C](#)). Els indicadors s'avaluen amb tres

puntuacions de 0 a 2, on 0 indica una falta total de resposta adequada, 1 indica una resposta parcial o inadequada, i 2 indica una resposta adequada i efectiva. La suma de les puntuacions d'aquests indicadors proporciona una avaluació global, qualificacions més altes indiquen millors interaccions. L'escala NFACS està validada i té una bona fiabilitat (α de Cronbach de 0.86).

Variables de control

Per dur a terme l'estudi per avaluar si la guia augmenta la interacció i el vincle entre els progenitors i el seu nadó s'identifiquen i controlen diverses variables que podrien influir en els resultats: el nombre de fills i filles, les condicions de salut del nadó, l'edat dels progenitors, el seu nivell educatiu, l'estat socioeconòmic i el suport social.

Com ja s'ha exposat anteriorment, totes les famílies que participen en l'estudi són *famílies primerenques*, amb un nadó amb *condicions de salut òptimes* i que viuen en els barris de El Baix Guinardó, Sants, El Parc i la Llacuna del Poblenou, El Poblenou, Sant Antoni o la Sagrada Família. L'elecció d'específics barris d'empadronament de les famílies amb el seu índex socioeconòmic territorial s'ha fet per controlar la variable de l'estat socioeconòmic (IDESCAT, 2020). D'altra banda, per avaluar el *suport social* que té cada família, o sigui les ajudes que poden tenir per part dels familiars o dels amics, es fa ús de l'escala MSPSS (Zimet et al., 1988) amb una adaptació dels ítems (vegeu [annex E](#)).

Pel que fa a la variable de l'edat dels progenitors, els percentatges de les famílies són bastant homogenis: el 25% tenen una edat entre 25 i 35 anys, el 28,3% entre 30 i 40 anys, el 26,7% entre 35 i 45 anys i el 20% entre 40 i 50 anys. Amb relació al nivell d'estudi, el 28,3% de les famílies tenen ambdós progenitors amb estudis universitaris, i un 38,3% amb almenys un progenitor d'aquesta categoria. El 18,3% els dos membres de les famílies tenen estudis de secundària i en el 26,7% almenys un té aquest tipus d'estudi. Els estudis de postgrau són els menys representats: un 1,7% de les famílies té ambdós progenitors amb un postgrau i el 21,7% amb almenys un.

2.3. Objectius de l'estudi

1. Determinar si l'accés a la guia augmenta el vincle entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.
2. Determinar si l'accés a la guia augmenta la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

3. Determinar si l'accés a la guia i el curs augmenten el vincle entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.
4. Determinar si l'accés a la guia i el curs augmenten la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

2.4. Proposta de recollida de dades

Per recollir les dades de l'estudi, durant la visita pediàtrica del nadó de la primera setmana, als progenitors de les 60 famílies participants se li farà respondre al qüestionari sobre el vincle i les emocions que senten (vegeu [annex F](#)). Al mateix temps, es concreta un dia, dins de les primeres dues setmanes de vida del nadó, en la que es puguin fer observacions en casa. Les observacions es duen a terme durant dues hores d'un matí, en diversos moments en què l'infant ha d'estar despert, per poder respondre i avaluar les interaccions dels progenitors amb l'infant amb l'escala NFACS proposada. Seguidament, a les 40 famílies seleccionades dels dos grups experimentals se li dona la infografia (vegeu [annex G](#)) per poder accedir a la guia digital. Finalment, a les 20 famílies del grup experimental 2, se les informa sobre les dates del curs bisetmanal al qual han de participar durant els mesos següents.

Per recollir les dades finals, que serveixen per a la comparació i la creació dels resultats, es torna a fer el mateix procés aplicant les mateixes escales. Així que, durant la visita pediàtrica dels tres mesos del nadó, es tornarà a fer omplir el qüestionari sobre el vincle i les emocions a ambdós progenitors. També es concreta el dia de les observacions en casa, sempre amb un marge de màxim una setmana. Les observacions respectaran les mateixes línies que les primeres: dues hores d'observació al matí quan el nadó està despert.

2.5. Proposta d'anàlisi de dades

Per a l'anàlisi de les dades de l'estudi s'empra el mètode ANCOVA (Anàlisi de Covariància), una tècnica estadística que integra elements de l'anàlisi de variància (ANOVA) i la regressió (Learncuriously, 2021). Aquest mètode es fonamenta en la comparació de mitjanes entre diversos grups, controlant els efectes potencials d'una o més variables de control, conegudes com a co-variables. Aquesta metodologia permet que els resultats finals es basin exclusivament en els canvis atribuïbles a la variable dependent, eliminant qualsevol efecte residual que poguessin introduir les co-variables (Grace-Martin, 2023). En última instància, l'objectiu de l'ANCOVA és augmentar la precisió i la fiabilitat dels resultats de l'estudi, mitjançant la reducció de la variància de l'error.

2.6. Hipòtesis

Hipòtesis relatives a l'objectiu 1:

H1₀: L'accés a la guia no augmenta el vincle entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

H1₁: L'accés a la guia augmenta el vincle entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

Hipòtesis relatives a l'objectiu 2:

H2₀: L'accés a la guia no augmenta la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

H2₁: L'accés a la guia augmenta la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

Hipòtesis relatives a l'objectiu 3:

H3₀: L'accés a la guia i el curs no augmenten el vincle entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

H3₁: L'accés a la guia i el curs augmenten el vincle entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

Hipòtesis relatives a l'objectiu 4:

H4₀: L'accés a la guia i el curs no augmenten la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

H4₁: L'accés a la guia i el curs augmenten la interacció entre el progenitor i el nadó a l'edat de 3 mesos.

2.7. Limitacions previstes i viabilitat de l'estudi

En el present estudi existeixen diverses limitacions que podrien afectar la interpretació i la generalització dels resultats. És important considerar aquestes limitacions en la planificació de futurs estudis per abordar aquests possibles punts febles.

Pel que fa a la mostra, la seva grandària es pot considerar reduïda, ja que la participació de només 60 famílies pot limitar la generalització dels resultats a una població més àmplia. A més, la mostra se selecciona per criteri i s'enfoca en famílies primerenques en àrees específiques de

Barcelona. Això pot introduir un biaix de selecció, perquè aquestes famílies poden no representar a totes les famílies primerenques. D'altra banda, l'homogeneïtat socioeconòmica de l'estudi limita capturar tota la diversitat socioeconòmica de la ciutat, ja les diferències dins dels barris seleccionats no són prou àmplies. Finalment, la inclusió de nadons amb condicions de salut òptimes, porta a l'exclusió d'una part significativa de la població de nadons que podrien tenir condicions de salut variables i dels seus progenitors que podrien beneficiar-se de manera diferent de la guia.

Pel que fa a l'estudi, les famílies dels dos grups experimentals poden canviar el seu comportament simplement perquè saben que estan sent observades i són parts d'un estudi, tendència social anomenada efecte Hawthorne (Ramón Alonso, s. d.). D'altra banda, les variables de vinculació i interacció es basen en autoinformes i observacions, que estan subjectes a biaixos de desitjabilitat social i errors de memòria. També les observacions de dues hores poden no ser representatives del comportament habitual dels progenitors i el bebè al llarg d'un dia. Les intervencions i el seguiment de l'estudi també tenen limitacions: per una banda, la forma en què les famílies usen la guia pot variar significativament, la qual cosa pot afectar els resultats de manera desigual. Per l'altra, l'estudi només avalua les interaccions fins als tres mesos de vida del bebè i no s'observa l'impacte a més llarg termini, que podria ser rellevant per a avaluar la sostenibilitat dels efectes de la guia.

2.8. Consideracions ètiques

Aquest estudi ha estat dissenyat amb un rigorós respecte pels principis ètics establerts, garantint la protecció i privacitat de tots els participants. En primer lloc, tota la informació proporcionada per les famílies participants serà tractada amb la màxima confidencialitat. Aquesta informació serà utilitzada exclusivament per als fins específics d'aquest estudi i no serà compartida amb tercers sense el consentiment explícit dels participants. Aquest compromís de confidencialitat és fonamental per mantenir la confiança i la privacitat dels participants. D'altra banda, per assegurar l'anonimat, no s'utilitzarà cap nom explícit ni cap identificador personal dels participants en cap dels documents, informes o publicacions resultants de l'estudi. Les dades seran codificades de manera que només els investigadors autoritzats puguin accedir-hi, evitant així qualsevol risc de revelació d'informació personal.

Aquest estudi complirà amb el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (Reglament General de Protecció de

Dades, RGPD). Això implica assegurar-se que les dades personals es tracten de manera lícita, lleial i transparent en relació amb els participants, i que es recullen amb finalitats determinades, explícites i legítimes. A més, es complirà amb la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, així com amb la legislació complementària pertinent. Abans de la recollida de dades personals, els participants seran degudament informats sobre els objectius de l'estudi, les condicions de la seva participació i els seus drets en relació amb les seves dades personals. Es recollirà el consentiment informat de tots els participants, assegurant que entenen i accepten les condicions de la seva participació.

Abans de concloure, es vol expressar un sincer agraïment als professionals dels Centres d'Atenció Primària (CAP) que ofereixen les seves instal·lacions i suport logístic als investigadors. La seva col·laboració és essencial per al desenvolupament d'aquest estudi i s'aprecia profundament la seva contribució.

3. Referències bibliogràfiques

- Alkhalifah, T., de Vries, D., i Rampersad, G. (2017, December 20-22). Mobile learning adoption in developing countries. En: *Proceedings of the 9th International Conference on Education Technology and Computers* (pp. 89-93). <https://doi.org/10.1145/3175536.3175583>
- Alvarenga, P., Kuchirko, Y., Cerezo, M. Á., de Mendonça Filho, E. J., Bakeman, R., i Tamis-LeMonda, C. S. (2021). An intervention focused on maternal sensitivity enhanced mothers' verbal responsiveness to infants. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 76, 101313. <https://www.sciencedirect.com.sire.ub.edu/science/article/pii/S0193397321000769?via%3Dihub>
- Bigelow, A. E., i Power, M. (2012). The effect of mother–infant skin-to-skin contact on infants' response to the Still Face Task from newborn to three months of age. *Infant Behavior & Development*, 35(2), 240-251. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0163638311001445>
- Calle Poveda, A. G. (2019). Una mirada a la estimulación temprana en el leguaje. *Dominio de Las Ciencias*, 5(2), 160–172. <https://doi.org/10.23857/dc.v5i2.895>
- Correa-Ramírez, A., Sánchez-Pérez, C., Figueroa-Olea, M., Murata, C., Soto-Ramos, C., i Espinosa-Rosales, F. J. (2022). Interacción madre-hijo en un grupo de lactantes con enfermedad por reflujo gastroesofágico (ERGE): estudio trasversal. *Acta Pediátrica de México*, 43(4), 211-220. <https://doi.org/10.18233/apm43no4pp211-2202363>
- Dagan, O., i Sagi-Schwartz, A. (2018). Early attachment network with mother and father: An unsettled issue. *Child Development Perspectives*, 12(2), 115-121. <https://srcd.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/cdep.12272>
- Diniz, C. M. M., Leal, L. P., Guedes, T. G., Linhares, F. M. P., i Pontes, C. M. (2019). Contributions of mobile applications on the breastfeeding practice: integrative review. *Acta Paulista de Enfermagem*, 32, 571-577. <https://dl.acm.org/doi/abs/10.1145/3175536.3175583>
- Esteves Fajardo, Z. I., Avilés Pazmiño, M. I., i Matamoros Dávalos, Ángel A. (2018). La estimulación temprana como factor fundamental en el desarrollo infantil. *Espirales Revista Multidisciplinaria de Investigación*, 2(14), 26-41. <https://www.revistaespirales.com/index.php/es/article/view/229/178>
- Grace-Martin, K. (2023, 11 de Desembre). *Analyzing Pre-Post Data with Repeated Measures or ANCOVA*. The Analysis Factor. <https://www.theanalysisfactor.com/pre-post-data-repeated-measures/>
- Henning, A., Striano, T., i Lieven, E. V. M. (2005). Maternal speech to infants at 1 and 3 months of age. *Infant Behavior & Development*, 28(4), 519–536. <https://www.sciencedirect.com.sire.ub.edu/science/article/pii/S0163638305000470?via%3Dihub>

- Kuo, Y. L., Liao, H. F., Chen, P. C., Hsieh, W. S., i Hwang, A. W. (2008). The influence of wakeful prone positioning on motor development during the early life. *Journal of Developmental and Behavioral Pediatrics: JDBP*, 29(5), 367–376. <https://doi.org/10.1097/DBP.0b013e3181856d54>
- Idescat, (2020). *Índex socioeconòmic territorial: Indicadors socioeconòmics. Valors. Per barris de Barcelona. Generalitat de Catalunya.* <https://www.idescat.cat/pub/?id=ist&n=14075&geo=mun:080193>
- Larco Pullas, J. M., i Pisuña Lluglluna, M. D. (2023). Beneficios de la estimulación temprana en el desarrollo de los niños de 0 a 12 meses. *Polo del Conocimiento: Revista Científico - Profesional*, 8(5), 986–1003. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=9295456>
- Learncuriously. (2021, 18 de juny). *Demystifying Statistical analysis 8: Pre-Post analysis in 3 ways.* The Curious Learner. <https://learncuriously.wordpress.com/2021/06/18/pre-post-analysis/>
- Legerstee, M., i Varghese, J. (2001). The Role of Maternal Affect Mirroring on Social Expectancies in Three-Month-Old Infants. *Child Development*, 72(5), 1301–1313. <https://web-p-ebSCOhost.com.sire.ub.edu/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=52558a7b-47ab-4bf5-9975-0a5e30b6e5ea%40redis>
- López Casanova, M. B., i Nadal García, I. (2018). La estimulación auditiva a través de la música en el desarrollo del lenguaje en Educación Infantil. *Revista Electrónica De Investigación Y Docencia (REID)*, 20, 107-124. <https://doi.org/10.17561/reid.n20.7>
- Nascimento, T. F., Bocchi, S. C. M., Trenado, R. M., Cerezo, M. A., i Jensen, R. (2023). Instruments to measure interaction of mothers and newborns: A systematic review. *Infant Behavior & Development*, 71, 101825–101825. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0163638323000176?via%3Dihub#sec0040>
- Persico, G., Antolini, L., Vergani, P., Costantini, W., Nardi, M. T., i Bellotti, L. (2017). Maternal singing of lullabies during pregnancy and after birth: Effects on mother–infant bonding and on newborns’ behaviour. Concurrent cohort study. *Women and Birth*, 30(4), 214-220. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1871519217300367>
- ResearchGate (s.d.). Maternal-to-Infant Bonding Scale with itmes and scoring System [imatge]. https://www.researchgate.net/figure/Maternal-to-Infant-Bonding-Scale-with-items-and-scoring-system-35-Figure-reproduced-with_fig1_346215926
- Ramón Alonso, J. (s. d.). El efecto Hawthorne. *Neurociencia con el Dr. José Ramón Alonso.* <https://jralonso.es/2020/10/15/el-efecto-hawthorne/>

Ruiz, A. (2008). La muestra: algunos elementos para su confección. *Revista de Formación e Innovación Educativa Universitaria*, 1, 75-88.

Sánchez, H. (2006). *Psicología Educativa*, Universidad Puerto Rico. 2da edición. Puerto Rico.

Sethna, V., Perry, E., Domoney, J., Iles, J., Psychogiou, L., Rowbotham, N. E., ... & Ramchandani, P. G. (2017). Father-child interactions at 3 months and 24 months: Contributions to children's cognitive development at 24 months. *Infant Mental Health Journal*, 38(3), 378-390. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/imhj.21642>

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., i Farley, G. K. (1988). The Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 52(1), 30-41. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa5201_2

4. Annexos

4.1. Annex A

Enllaç d'accés a la guia digital "Junts: els primers 3 mesos"

<https://sites.google.com/view/juntselsprimers3mesos/introducci%C3%B3?authuser=0>

4.2. Annex B

	VERY MUCH	A LOT	A LITTLE	NOT AT ALL
Loving	0	1	2	3
Resentful	3	2	1	0
Neutral or felt nothing	3	2	1	0
Joyful	0	1	2	3
Dislike	3	2	1	0
Protective	0	1	2	3
Disappointed	3	2	1	0
Aggressive	3	2	1	0

Figura B1. Qüestionari basat en la escala *Mother-To-Infant Bonding Scale* (MIBS) (extret de ResearchGate, s.d.)

4.3. Annex C

Taula C1. Adaptació del qüestionari basat en la escala *Mother-To-Infant Bonding Scale* (MIBS)

	Moltíssim	Molt	Un poc	No en absolut
Amorós/a	0	1	2	3
Ressentit/a	3	2	1	0
Neutre/a o sense sentir res	3	2	1	0
Feliç	0	1	2	3
Antipàtic/a	3	2	1	0
Protector/a	0	1	2	3
Desil·lusionat/a	3	2	1	0
Agressiu/iva	3	2	1	0

4.4. Annex D

Taula D2. Adaptació de la subescala “Sensibilitat del cuidador” de l’escala NFACS

	Falta total resposta adequada	Resposta parcial o inadequada	Resposta adequada i efectiva
Resposta als senyals de l’infant	0	1	2
Reconeixement dels senyals de l’infant	0	1	2
Adaptació a les necessitats de l’infant	0	1	2
Estímul de resposta positiva de l’infant	0	1	2
Interpretació dels senyals de l’infant	0	1	2
Provisió de suport emocional	0	1	2
Comunicació amb l’infant	0	1	2
Ús d’estratègies adequades	0	1	2
Maneig de situacions difícils	0	1	2

4.5. Annex E

Taula E3. Ítems adaptats de l’escala MSPSS (Zimes et al., 1988)

1.	Hi ha algú fora de la nostra família immediata que sempre és a prop quan un de nosaltres necessita ajuda.
2.	Cadascun de nosaltres té algú fora de la nostra família immediata amb qui pot compartir alegries i tristeses.
3.	Les persones fora de la nostra família immediata realment intenten ajudar-nos.
4.	Cadascun de nosaltres rep l'ajuda emocional i el suport que necessita persones fora de la nostra família immediata.
5.	Cada membre de la nostra família té algú fora de la família immediata que és una veritable font de consol.
6.	Els amics de la nostra família realment intenten ajudar-nos.
7.	Podem comptar amb amics i familiars externs quan les coses van malament.
8.	Cadascun de nosaltres pot parlar sobre els seus problemes amb persones fora de la nostra família immediata.
9.	Cada membre de la nostra família té amics o familiars externs amb els qui pot compartir alegries i tristeses.
10.	Hi ha algú fora de la nostra família immediata que es preocupa pels sentiments de cadascun de nosaltres.
11.	Amics i familiars externs estan disposats a ajudar-nos a prendre decisions importants.
12.	Cadascun de nosaltres pot parlar sobre els seus problemes amb amics i familiars externs.

4.6. Annex F

NOM i COGNOMS _____

DATA _____

NOM del CAP _____

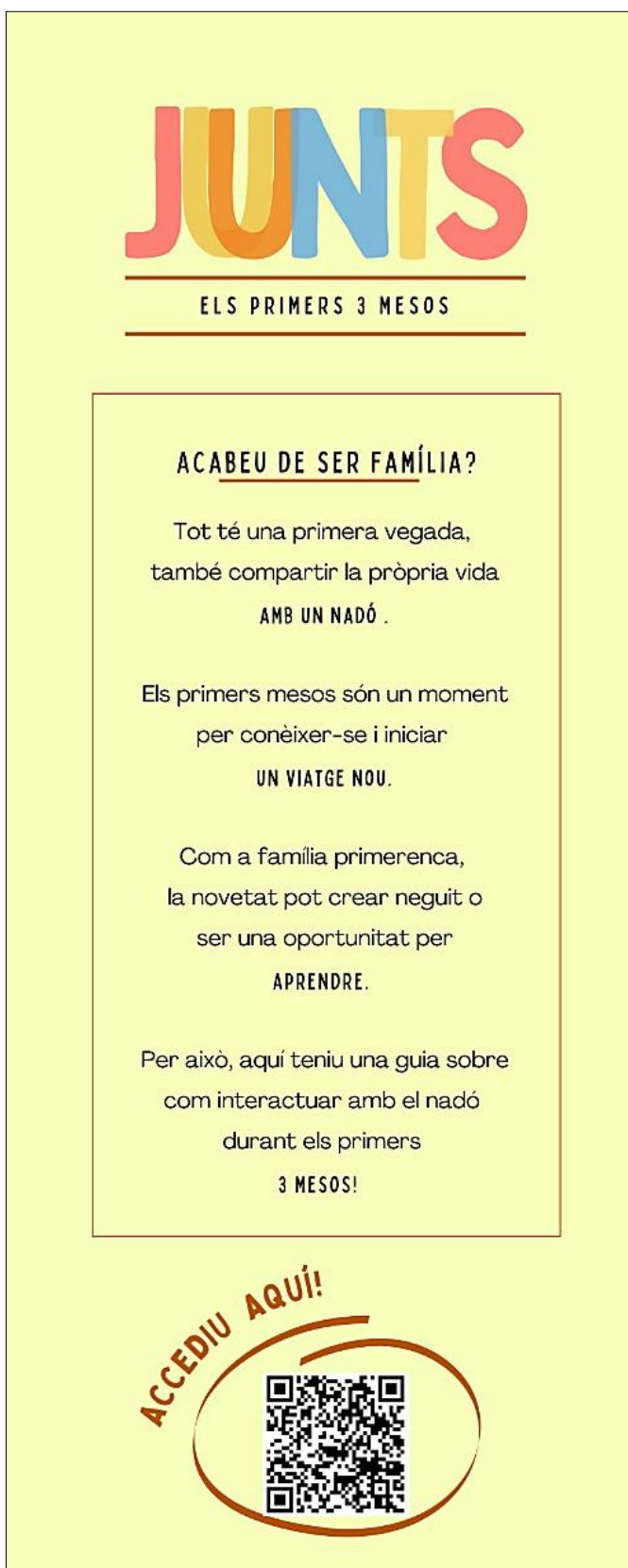
Indica com et sent actualment cap al teu nadó: omplia la taula responent a tots el valors.

Recorda no hi ha una resposta correcta o incorrecta!

	MOLTISSIM	MOLT	UN POC	NO EN ABSOLUT
Amoros/a				
Resentit/a				
Neutre/a o sense sentir res				
Feliç				
Antipàtic/a				
Protector/a				
Desil·lusionat/a				
Agressiu/iva				

Figura F2. Qüestionari per a les famílies sobre el vincle i les emocions

4.7. Annex G

JUNTS

ELS PRIMERS 3 MESOS

ACABEU DE SER FAMÍLIA?

Tot té una primera vegada,
també compartir la pròpia vida
AMB UN NADÓ .

Els primers mesos són un moment
per conèixer-se i iniciar
UN VIATGE NOU.

Com a família primerenca,
la novetat pot crear neguit o
ser una oportunitat per
APRENDRE.

Per això, aquí teniu una guia sobre
com interactuar amb el nadó
durant els primers
3 MESOS!

ACCEDIU AQUI!

Figura G3. Infografia d'accés a la guia digital